Ta’limni rivojlantirish
respublika ilmiy-metodik
markazi

# ILK QADAM

A1

## O‘zbek tilini o‘rganish bo‘yicha o‘quv-metodik qo‘llanma



TINGLAYMIZ | TUSHUNAMIZ | GAPIRAMIZ | O‘QIYMIZ | YOZAMIZ

XODJAYEVA G.

# ILK QADAM A1

## O‘zbek tilini o‘rganish bo‘yicha o‘quv-metodik qo‘llanma



UO‘K: 372.881.512.146
KBK: 81.2O‘zb-921

Tuzuvchi: **Xodjayeva G.**

Taqrizchilar: **Abdiraimov Shohruh** - pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori, dotsent
**Raxmonova Maxbuba** - filologiya fanlari doktori (DSc).

# ILK QADAM A1

## O‘zbek tilini o‘rganish bo‘yicha o‘quv-metodik qo‘llanma

Toshkent: Ta’limni rivojlantirish respublika ilmiy-metodik markazi, 2026. — 40 b.

Mazkur o‘quv-metodik qo‘llanma O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining 2025-yil 20-oktabr PQ-308-son qarori “Davlat tilini yanada rivojlantirishga oid qo‘shimcha chora-tadbirlar to‘g‘risida” asosida tayyorlandi. Qo‘llanma o‘zbek tilini A1 darajasida endi o‘rganayotgan maktabgacha va kichik maktab yoshidagi bolalar uchun mo‘ljallangan bo‘lib, o‘yin, rasm va harakat orqali tinglab tushunish, so‘zlash, o‘qish hamda yozishning dastlabki ko‘nikmalarini shakllantirishga qaratilgan. Nashr Ta’limni rivojlantirish respublika ilmiy-metodik markazi huzuridagi Filologiya yo‘nalishidagi ilmiy-metodik kengashni 2026-yil 15-oktabrdagi 3-sonli yig‘ilishida tasdiqlangan.

UO‘K: 372.881.512.146
KBK: 81.2O‘zb-921

© Xodjayeva G.
© Ta’limni rivojlantirish respublika ilmiy-metodik markazi, 2026

KIRISH

# Qo‘llanmaning maqsadi

O‘zbek tili (A1) · Ilk qadam o‘quv-metodik qo‘llanmasi

Ushbu qo‘llanma o‘zbek tilini endi o‘rganayotgan **maktabgacha va kichik maktab yoshidagi bolalar** uchun mo‘ljallangan. Uning maqsadi — bolada o‘zbek tiliga qiziqish uyg‘otish hamda oddiy kundalik muloqot uchun zarur bo‘lgan ilk bilim va ko‘nikmalarni **o‘yin, rasm va harakat** orqali shakllantirish.

## Qo‘llanma yordamida bola:

1. o‘zbek alifbosidagi harflarni taniydi, bosh va kichik harflarni farqlaydi;
2. salomlashadi, o‘zini va oila a’zolarini tanishtiradi;
3. ranglar, sonlar, vaqt, hayvonlar, mevalar, kiyimlar va transportga oid so‘zlarni o‘rganadi;
4. «Bu kim? Bu nima? U nima? Qayerda?» kabi oddiy savollarga javob beradi;
5. tinglab tushunish, gapirish, o‘qish va yozishning dastlabki ko‘nikmalarini egallaydi;
6. «iltimos», «rahmat», «marhamat» so‘zlarini o‘rinli ishlatadi, yaxshi va yomon ishlarni farqlaydi.

## Qo‘llanmada nimalar bor?

Alifbo · Salomlashish · Tanishuv · Mening oilam · Tana a’zolari · Ranglar va sifatlar · Sonlar (1–100) · Vaqt va soat · Hafta va fasllar · Tabiat · Hayvonlar · Meva va sabzavotlar · Kiyimlar · Transport · Bog‘chamizda · Odob va qayerda?

### Ota-onalar va tarbiyachilarga tavsiya

Topshiriqlarni bola bilan birga, o‘yin tarzida bajaring. Bir mashg‘ulot **15–20 daqiqadan** oshmagani ma’qul. Yangi so‘zlarni kundalik hayotda takrorlang, bolani tez-tez rag‘batlantiring va xatolarini mehr bilan tuzating.

SHIORIMIZ **Aziz bolajon, keling, o‘zbek tilini o‘yin va rasmlar orqali birga o‘rganamiz!**

REJA

# Qo‘llanma mundarijasi

19 ta o‘quv mavzusi, nutq o‘yinlari, yozuv mashqlari va yakuniy sertifikat


| | | |
|---|---|---|
| 1 | O‘zbek alifbosi va harflarni birlashtirish mashqlari | 5–8-bet |
| 2 | Salomlashamiz (nutq etiketlari va muloqot) | 9-bet |
| 3 | Keling, tanishamiz (ism, alifbo va kishilik olmoshlari) | 10-bet |
| 4 | Mening oilam (oila a’zolarini tanishtirish va yozish) | 11-bet |
| 5 | Tana a’zolari (tinglash, ko‘rsatish va aytish) | 12-bet |
| 6 | Ranglar va sifatlar · Savatdan so‘zlarni topish · Katta va kichik | 13–15-bet |
| 7 | Sonlar: 1 dan 10 gacha sanash hamda o‘nlik sonlar (10–100) | 16–18-bet |
| 8 | Vaqt: Soat necha bo‘ldi? (Soat millarini chizish) | 19-bet |
| 9 | Hafta kunlari va fasllar | 20-bet |
| 10 | Tabiat va «So‘zlarni toping» krossvord o‘yini | 21–22-bet |
| 11 | Hayvonlar va «Hayvonlar nomini toping» boshqotirmasi | 23–24-bet |
| 12 | Mevalar va sabzavotlar | 25-bet |
| 13 | Kiyimlar (mavsumiy kiyimlar va sifatlar) | 26-bet |
| 14 | Bu kim? Bu nima? U nima? (ko‘rsatish va yozish mashqlari) | 27–28-bet |
| 15 | Transport va «Bilasizmi? Rasmda nima bor?» yozuv mashqi | 29–30-bet |
| 16 | Bog‘chamizda (o‘quv qurollari) va «Men yoza olaman» mashqi | 31–32-bet |
| 17 | Odob («Iltimos», «Marhamat», «Rahmat») va «Men farqlay olaman» | 33–34-bet |
| 18 | Ular nima qilyapti? (harakat fe’llari) va Qayerda? (ko‘makchilar) | 35–36-bet |
| 19 | So‘zlashish o‘yini, Labirint, Men nimalarni o‘rgandim? va Sertifikat | 37–40-bet |


TUZILMA

Har bir mavzu yangi so‘zlar, jonli muloqot va qiziqarli amaliy topshiriqlarni o‘z ichiga oladi.

1-MAVZU

# O‘zbek alifbosi

Harflarni va ular ishtirokidagi so‘zlarni ovoz chiqarib o‘qing.

| | | | | |
|---|---|---|---|---|
| **A a** anor | **B b** bola | **D d** daraxt | **E e** eshik | **F f** fil |
| **G g** gul | **H h** hovli | **I i** ilon | **J j** jirafa | **K k** kitob |
| **L l** lola | **M m** mushuk | **N n** non | **O o** ona | **P p** piyoz |
| **Q q** qalam | **R r** rasm | **S s** sabzi | **T t** tulki | **U u** uy |
| **V v** vaqt | **X x** xat | **Y y** yulduz | **Z z** zebra | **O‘ o‘** o‘rik |
| **G‘ g‘** g‘oz | **Sh sh** shar | **Ch ch** choy | **Ng ng** tong | **’** ma’no |

**Eslab qoling:** O‘zbek alifbosida **29 ta harf** (shundan 6 tasi unli, 23 tasi undosh) va **tutuq belgisi (’)** bor.

**TOPSHIRIQ** Harflarni ketma-ket ayting va ismingiz qaysi harfdan boshlanishini ko‘rsating.

MASHQ 1

# Harflarni birlashtiring

Bosh va kichik harflarni chiziq bilan birlashtiring hamda namuna ustidan yozing.

| Yozib ko‘ring va bosh harfni toping | Chiziq bilan birlashtiring | Kichik harfni toping va yozing |
|---|---|---|
| A A | | h h |
| B B | | e e |
| D D | | f f |
| E E | | b b |
| F F | | d d |
| G G | | i i |
| H H | | a a |
| I I | | g g |
| J J | | j j |

MASHQ Har bir bosh harfni o‘zining kichik shakli bilan rangli qalamda tutashtiring.

MASHQ 2

# Harflarni birlashtiring

Bosh va kichik harflarni chiziq bilan birlashtiring hamda namuna ustidan yozing.

| Yozib ko‘ring va bosh harfni toping | Chiziq bilan birlashtiring | Kichik harfni toping va yozing |
|---|---|---|
| K K ● | | ● o o |
| L L ● | | ● n n |
| M M ● | | ● q q |
| N N ● | | ● r r |
| O O ● | | ● m m |
| P P ● | | ● l l |
| Q Q ● | | ● k k |
| R R ● | | ● p p |
| S S ● | | ● t t |
| T T ● | | ● s s |

MASHQ Har bir bosh harfni o‘zining kichik shakli bilan rangli qalamda tutashtiring.

MASHQ 3

# Harflarni birlashtiring

Bosh va kichik harflarni chiziq bilan birlashtiring hamda namuna ustidan yozing.

| Yozib ko‘ring va bosh harfni toping | Chiziq bilan birlashtiring | Kichik harfni toping va yozing |
|---|---|---|
| U U | | y y |
| V V | | ng ng |
| X X | | g‘ g‘ |
| Y Y | | o‘ o‘ |
| O‘ O‘ | | u u |
| G‘ G‘ | | ch ch |
| Sh Sh | | sh sh |
| Ch Ch | | x x |
| Ng Ng | | v v |
| Z Z | | z z |

MASHQ Har bir bosh harfni o‘zining kichik shakli bilan rangli qalamda tutashtiring.

2-MAVZU

# Salomlashamiz

Suhbatni tinglang, takrorlang va yodda tuting.



| MUROJAAT (1-SUHBATDOSH) | JAVOB (2-SUHBATDOSH) |
|---|---|
| Assalomu alaykum! | Va alaykum assalom! |
| Salom! | Salom! |
| Xayrli tong! | Xayrli tong! |
| Qalaysiz? / Ishlaringiz yaxshimi? | Yaxshi, rahmat! |
| Xayr! | Ko‘rishguncha! / Sog‘ bo‘ling! |

**TOPSHIRIQ** Sherigingiz bilan rollarga bo‘linib salomlashing, hol-ahvol so‘rang va xayrlashing.

3-MAVZU

# Keling, tanishamiz

Savollarga javob bering va olmoshlar yordamida gap tuzing.

1-QADAM

**Ismingizni ayting**

«Mening ismim _____.
Sizning ismingiz nima?»

2-QADAM

**Ismingizdagi harflarni o‘zbek alifbosida ayting**

Masalan: **A - Z - I - Z - A** (5 ta harf)

3-QADAM

**O‘zingiz haqingizda gapirib bering**

«Men 7 yoshdaman. Men Toshkentda yashayman.»

4-QADAM

**Kishilik olmoshlari ishtirokida gap tuzing**

Men o‘quvchiman. Biz do‘stmiz.

## Kishilik olmoshlari bilan gap tuzing va yozing:

**Men** _____

**Sen** _____

**U** _____

**Biz** _____

**Siz** _____

**Ular** _____

MULOQOT **Yangi do‘stingizdan ismini va yoshini so‘rang hamda o‘zingizni tanishtiring.**

4-MAVZU

# Mening oilam

Oila a’zolarining nomlarini o‘rganing va oilangiz haqida so‘zlab bering.



bobo | buvi | ota (dada) | ona (oyi) | aka | opa | uka | singil

**Oilangizni tanishtiring:** «Bu mening oilam. Bu — bobom va buvim. Bu — otam va onam. Men oilamni yaxshi ko‘raman!»

## Oila a’zolaringizning ismlarini yozing:

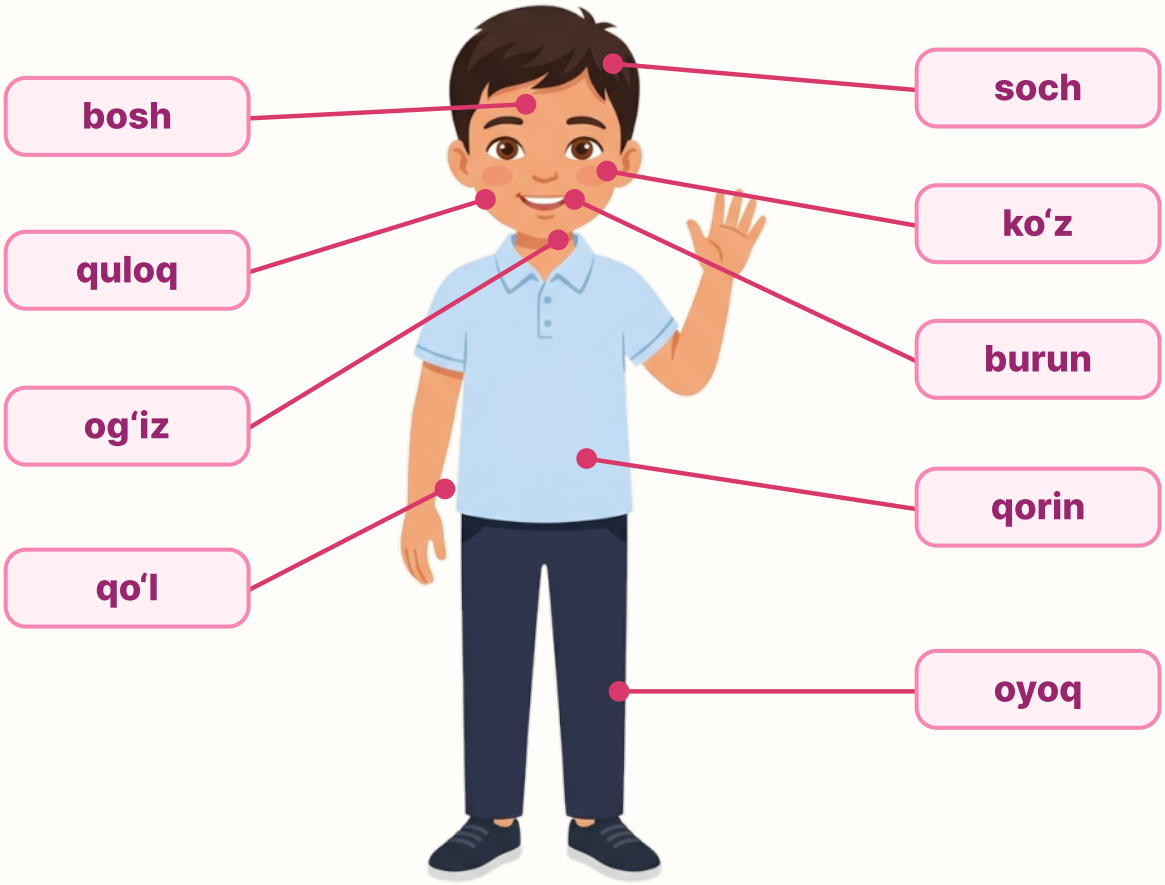
- ☐ 1. Bobom: _____
- ☐ 2. Buvim: _____
- ☐ 3. Otam: _____
- ☐ 4. Onam: _____
- ☐ 5. Akam / Opam: _____
- ☐ 6. Ukam / Singlim: _____

**TOPSHIRIQ** Oilangizda necha kishi borligini sanang va ularning ismini yozing.

5-MAVZU

# Tana a’zolari

Rasmdagi tana a’zolarini o‘qing, ko‘rsating va harakat bilan bajaring.




## Tinglang va bajaring

- Ko‘zingizni ko‘rsating.
- Qo‘lingizni ko‘taring.
- Qulog‘ingizni ushlang.
- Oyog‘ingizni qimirlating.

## Ko‘rsating va ayting

- Bu — **bosh**. Bu — **soch**.
- Bu — **qo‘l**. Bu — **oyoq**.
- Mening ikkita **ko‘zim** va ikkita **qulog‘im** bor.

**O‘YIN** **Tarbiyachi aytgan tana a’zosini tezda ko‘rsating: «Burun! Qo‘l! Quloq! Bosh!»**

6-MAVZU

# Ranglar va qarama-qarshi sifatlar

Rang nomini o‘qing hamda juft (qarama-qarshi ma’noli) so‘zlarni ayting.



**sariq**

katta ↔ kichik



**ko‘k**

yakka ↔ juft



**yashil**

kalta ↔ uzun



**qizil**

chiroyli ↔ xunuk



**qora**

toza ↔ kir



**oq**

yengil ↔ og‘ir

**NAMUNA** Masalan: Quyosh sariq va katta. Kapalak qizil va chiroyli. Romashka oq va yengil.

O‘YIN

# Savatdan so‘zlarni toping

Harflar jadvalidan 10 ta rang nomini topib, aylana bilan belgilang.

| | | | | | | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| O | E | G | S | R | N | I | N | R | O | G |
| N | K | A | P | A | L | A | K | L | Y | U |
| A | E | L | E | C | T | E | I | V | M | L |
| Q | I | Z | I | L | K | O‘ | K | D | C | A |
| T | R | A | B | B | A | R | G | SH | J | R |
| E | G | L | S | Y | S | P | S | A | C | O |
| Y | A | S | H | I | L | S | A | R | I | Q |
| K | U | L | R | A | N | G | E | O | I | E |
| Z | A | N | G | O | R | I | H | A | V | O |
| H | A | V | O | R | A | N | G | O | Q | Y |
| J | I | G | A | R | R | A | N | G | A | N |

**Topiladigan rang nomlari (topgan so‘zingizni belgilang):**

☐ SARIQ ☐ OQ ☐ QORA ☐ YASHIL ☐ KO‘K ☐ QIZIL ☐ KULRANG

☐ ZANGORI ☐ HAVORANG ☐ JIGARRANG

MASLAHAT

So‘zlar jadvalda chapdan o‘ngga (gorizontal) joylashgan. Topgan so‘zingizni o‘qing!

MASHQ

# Katta va kichik

Rasmlarni taqqoslang, ko‘rsating va topshiriqni bajaring.

### Yangi so‘zlar:

**katta** **kichik** **uzun** **kalta**



### Tinglang va ko‘rsating:

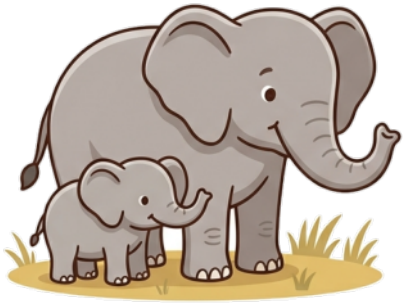
- Katta ayiqni va kichik ayiqchani ko‘rsating.
- Uzun bo‘yinli oqqushni va o‘rdakchani ko‘rsating.
- Katta filni va kichik filchani ko‘rsating.



### Topshiriq — Chizing:

Katta doira chizing

Kichik doira chizing



### Endi ayting:

**«Bu katta. Bu kichik.»**



NUTQ MASHQI **Xonadagi buyumlarga qarab ayting: qaysi biri katta, qaysi biri kichik?**

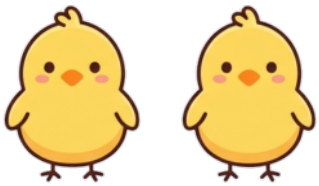
7-MAVZU

# Sonlar (1 dan 5 gacha)

Rasmlarni barmog‘ingiz bilan sanang va sonlarning nomini ayting.



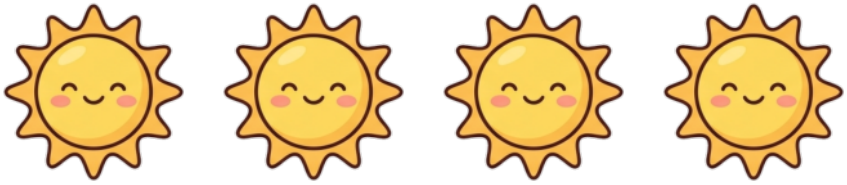
**1**
**BIR**
bitta asalari



**2**
**IKKI**
ikkita jo‘ja



**3**
**UCH**
uchta qushcha



**4**
**TO‘RT**
to‘rtta quyosh



**5**
**BESH**
beshta gul

**SANASH** Barmoqlaringizni ko‘rsatib sanang: bir, ikki, uch, to‘rt, besh!

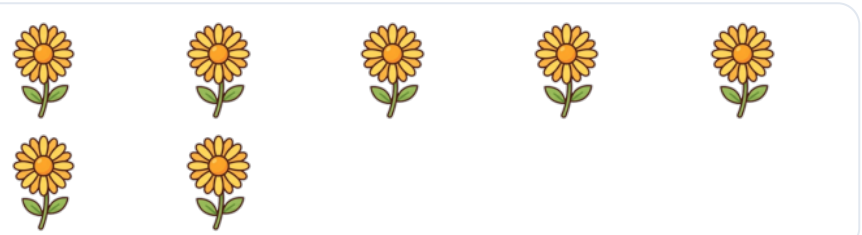
7-MAVZU

# Sonlar (6 dan 10 gacha)

Rasmlarni sanang, raqamni va so‘zni ovoz chiqarib o‘qing.



**6**
**OLTI**
oltita mushukcha



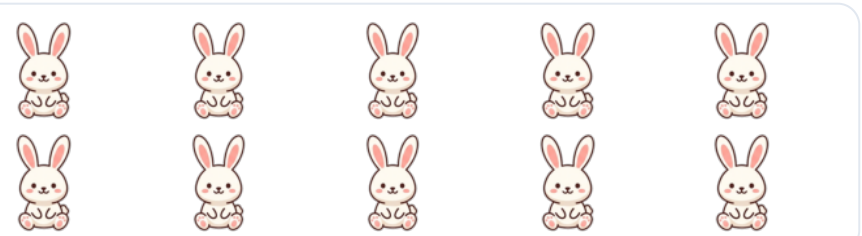
**7**
**YETTI**
yettita gul



**8**
**SAKKIZ**
sakkizta tuxum



**9**
**TO‘QQIZ**
to‘qqizta lola



**10**
**O‘N**
o‘nta quyoncha

**SANASH** 1 dan 10 gacha to‘g‘ri va teskari tartibda sanab ko‘ring!

SONLAR

# Birliklar, o‘nliklar va yuz

Sonlarni qiyoslab o‘qing: birlik sonlardan o‘nlik sonlar qanday hosil bo‘ladi?

| | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|
| 1 | BIR | → | 10 | O‘N | → 11 o‘n bir |
| 2 | IKKI | → | 20 | YIGIRMA | → 22 yigirma ikki |
| 3 | UCH | → | 30 | O‘TTIZ | → 33 o‘ttiz uch |
| 4 | TO‘RT | → | 40 | QIRQ | → 44 qirq to‘rt |
| 5 | BESH | → | 50 | ELLIK | → 55 ellik besh |
| 6 | OLTI | → | 60 | OLTMISH | → 66 oltmish olti |
| 7 | YETTI | → | 70 | YETMISH | → 77 yetmish yetti |
| 8 | SAKKIZ | → | 80 | SAKSON | → 88 sakson sakkiz |
| 9 | TO‘QQIZ | → | 90 | TO‘QSON | → 99 to‘qson to‘qqiz |

**100 YUZ — Bir yuz!**

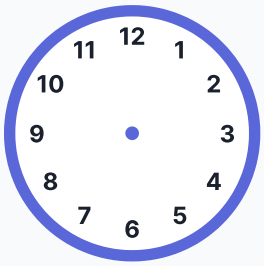
QOIDANI TOPING

O‘nlik va birlik son qo‘shib aytiladi: yigirma + ikki = yigirma ikki (22)!

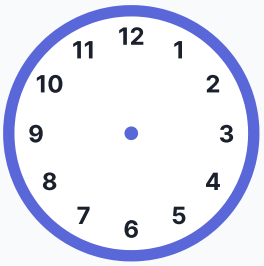
8-MAVZU

# Vaqt — Soat necha bo‘ldi?

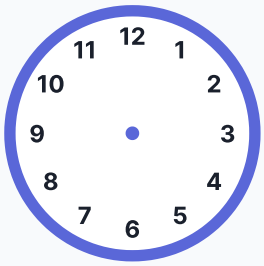
Har bir soat ostidagi vaqtni o‘qing va soat millarini (strelkalarini) chizing.



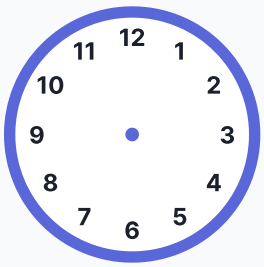
Yetti yarim



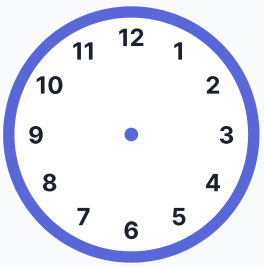
Soat o‘n ikki



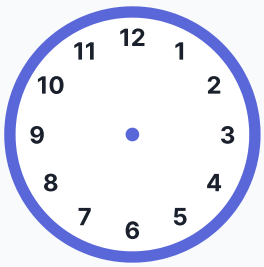
Ikkidan o‘n daqiqa o‘tdi



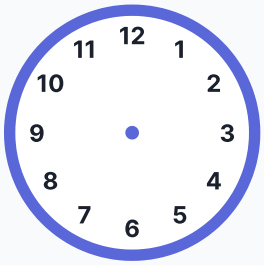
Beshdan besh daqiqa o‘tdi



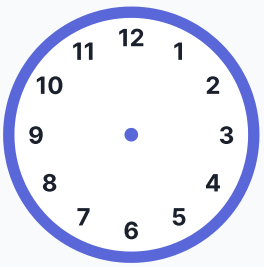
To‘rtga o‘n daqiqa qoldi



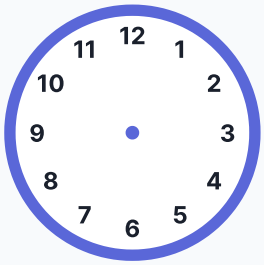
Soat bir bo‘ldi



Sakkizdan besh daqiqa o‘tdi



Uchdan qirq daqiqa o‘tdi



To‘qqizdan o‘n besh daqiqa o‘tdi

ESLATMA Kalta mil soatni, uzun mil esa daqiqani ko‘rsatadi.

9-MAVZU

# Hafta kunlari va fasllar

Hafta kunlarini ketma-ket ayting va yilning to‘rt fasli bilan tanishing.

## Hafta kunlari (7 kun):

1. dushanba
2. seshanba
3. chorshanba
4. payshanba
5. juma
6. shanba
7. yakshanba

**Bugun qaysi kun?**

_____

**Ertaga qaysi kun?**

_____

**Dam olish kuni qaysi kun?**

_____

## Yil fasllari (4 fasl):



bahor



yoz



kuz



qish

**Sizga qaysi fasl yoqadi?** Menga _____ fasli yoqadi.

SAVOL-JAVOB

Bahorda tabiat uyg‘onadi, yozda kun isiydi, kuzda barglar sarg‘ayadi, qishda qor yog‘adi.

10-MAVZU

# Tabiat qo‘ynida

Tabiat hodisalari va o‘simliklar nomini o‘rganing hamda gap tuzing.



| | | |
|---|---|---|
| gul | daraxt | barg |
| qush | quyosh | bulut |

**Topshiriq — Rasmdan toping:**

- Gulni va daraxtni ko‘rsating.
- Qushni va kapalakni ko‘rsating.
- Quyosh va bulutni ko‘rsating.

**Keyin ayting va yozing:**

- **Men gulni ko‘ryapman.**
- **Men qushni ko‘ryapman.**
- Men _____ ko‘ryapman.

**EKOLOGIYA** Tabiatni asrang: gullarni va daraxtlarni parvarish qiling!

O‘YIN

# So‘zlarni toping

6×6 jadval ichidan tabiatga oid 8 ta so‘zni topib belgilang.

| | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|
| Y | O | M | G‘ | I | R |
| Q | U | R | T | A | T |
| B | A | Q | A | R | U |
| Q | U | SH | U | I | X |
| Q | U | Y | O | SH | U |
| U | Y | A | L | K | M |

**Rasmlardagi so‘zlarni jadvaldan toping va bo‘sh harflarni to‘ldiring:**



a r i



q _ _ t



q u _ o s h



q u _ _



t u _ u m



u _ a



b a _ a



y o m g‘ _ r

KALIT SO‘ZLAR

Jadvalda yashiringan so‘zlar: YOMG‘IR, QURT, BAQA, QUSH, QUYOSH, UYA, ARI, TUXUM.

11-MAVZU

# Hayvonlar

Uy hayvonlari va yovvoyi hayvonlarning nomini o‘rganing.



| | | | |
|---|---|---|---|
| it | mushuk | quyon | ayiq |
| sher | fil | jirafa | zebra |

### Rasmdan toping va ko‘rsating:

- Sherni, filni va jirafani ko‘rsating.
- It, mushuk va quyonchani toping.
- Qaysi hayvon eng baland?

### Topshiriq — Ayting va yozing:

Sevimli hayvoningizni ayting:

**«Men _____ ni yaxshi ko‘raman.»**

**«Mening sevimli hayvonim — _____.»**

**SAVOL** Qaysi hayvonlar uyda yashaydi, qaysilari o‘rmon va hayvonot bog‘ida yashaydi?

O‘YIN

# Hayvonlar nomini toping

Jadvaldan 10 ta hayvon nomini topib, rangli qalam bilan belgilang.

| | | | | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| J | I | R | A | F | A | Y | I | Q |
| S | G | M | E | K | O | A | L | U |
| S | I | R | T | L | O | N | A | Y |
| B | E | G | I | M | O | T | N | O |
| M | U | S | H | U | K | O | T | N |
| S | I | G | I | R | L | A | Q | A |
| Q | O‘ | Y | F | I | L | K | D | O |
| Z | E | B | R | A | D | E | E | R |
| P | I | N | G | V | I | N | G | I |

**Jadvaldan topiladigan hayvonlar nomlari:**

☐ JIRAFA ☐ AYIQ ☐ QUYON ☐ MUSHUK ☐ SIGIR ☐ QO‘Y ☐ FIL

☐ ZEBRA ☐ PINGVIN ☐ OT

QO‘SHIMCHA Jadval ichida yana qanday hayvon nomlari yashiringan? (SIRTLON, BEGIMOT!)

12-MAVZU

# Mevalar va sabzavotlar

Meva va sabzavotlarning nomini o‘qing hamda ularni farqlang.

## Mevalar:



olma



nok



uzum



anor



qovun



tarvuz

## Sabzavotlar:



sabzi



kartoshka



pomidor



bodring



piyoz



karam

**Topshiriq:** Mevalarni **qizil**, sabzavotlarni **yashil** qalam bilan aylantiring.
Ayting va yozing: **Men _____ ni yaxshi ko‘raman.**

**SUHBAT** **Bog‘da qaysi mevalar pishadi? Polizda qaysi sabzavotlar o‘sadi?**

13-MAVZU

# Kiyimlar

Rasmga qarang, kiyim nomini ayting va ularning rangini tasvirlang.



**ko‘ylak**



**shim**



**kurtka**



**do‘ppi**



**paypoq**



**tufli**



**sharf**



**qo‘lqop**

**Topshiriq — Savollarga javob bering va yozing:**

1. Qishda nima kiyamiz? (*kurtka, sharf, qo‘lqop...*) 2. Yozda nima kiyamiz? (*ko‘ylak, do‘ppi...*)

**Namuna: Mening ko‘ylagim qizil. Mening _____ ko‘k.**

---

---

MILLIY G‘URUR — **Do‘ppi — o‘zbek xalqining chiroyli milliy bosh kiyimi!**

14-MAVZU

# Bu kim? Bu nima? U nima?

Yaqin («bu») va uzoq («u») narsalarni ko‘rsatib savol-javob qiling.

**Qoida:** Insonlarga nisbatan **«Bu kim?»**, narsa va hayvonlarga nisbatan **«Bu nima?»** savoli beriladi.
Yaqindagi narsa — **bu**, uzoqdagi narsa — **u**.

Yaqinda (Bu)



👉 **Bu kim?**

**Bu — bola (o‘quvchi).**

Uzoqda (U)



👉 **..... U nima?**

**U — rangli sharlar.**

Yaqinda (Bu)



👉 **Bu nima?**

**Bu — ko‘k mashina.**

Uzoqda (U)



👉 **..... U nima?**

**U — globus.**

Yaqinda (Bu)



👉 **Bu nima?**

**Bu — mushukcha.**

Uzoqda (U)



👉 **..... U nima?**

**U — rangli koptok.**

**NAMUNA** 1. Bu kim? — Bu o‘quvchi. 2. U nima? — U sharlar. 3. Bu nima? — Bu mashina.

MASHQ

# Bu kim? Bu nima? — Nomini yozing

Rasmlarga qarang, «Bu kim?» yoki «Bu nima?» deb so‘rang va nomini chiziqqa yozing.



Bola (namuna)



















**Yordamchi so‘zlar:** Bola · Tulki · Qozon · G‘o‘la · Makkajo‘xori · Quti · Quyon · Pirildoq · Do‘ppi · Koptok

**DIQQAT** Insonlar uchun — «Bu kim?», narsa va hayvonlar uchun esa — «Bu nima?» deb so‘raladi.

15-MAVZU

# Transport

Rasmga qarang, transport vositalarining nomini ayting va gap tuzing.



**avtobus**



**mashina**



**poyezd**



**samolyot**



**velosiped**



**kema**

**Ayting va yozing:**

**Siz bog‘chaga (yoki maktabga) nimada borasiz?**

**Men _____ da boraman.**

*Masalan: Men avtobusda boraman. Men mashinada boraman. Men piyoda boraman.*

---

---

**GRAMMATIKA** Transport nomiga «-da» qo‘shimchasi qo‘shiladi: avtobus + da = avtobusda!

MASHQ

# Bilasizmi? Rasmda nima bor?

Har bir qatordagi rasmga qarang va uning nomini chiziq ustiga chiroyli qilib yozing.



---



---



---



---



---



---



---



---

**Yordamchi so‘zlar:** poyezd · tulki · qurt · mushuk · anor · mashina · quyon · ayiq

TEKSHIRING

Yozgan so‘zlaringizni yordamchi so‘zlar ro‘yxati bilan solishtirib tekshiring.

16-MAVZU

# Bog‘chamizda

O‘quv qurollarining nomini o‘rganing va ularni rasmdan topib ko‘rsating.



 **kitob**

 **qalam**

 **sumka**

 **qaychi**

 **yelim**

 **rangli qalam**

### Topshiriq — Ko‘rsating:

- Qalamni va kitobni ko‘rsating.
- Globus va javondagi kitoblarni toping.
- Buyumlar nomini ayting.

### Gap tuzing:

- Bu mening **kitobim**.
- Bu mening **rangli qalamim**.
- Biz bog‘chamizda rasm chizamiz.

**TARTIB** O‘quv qurollaringizni va kitoblaringizni doimo toza hamda tartibli saqlang!

MASHQ

# Men yoza olaman

Rasmga qarang va har bir chiziqcha ustiga mos harflarni qo‘yib so‘zni yozing.



_ _ _ _ _ _ _



_ _ _ _



_ _ _ _



_ _ _ _ _ _



_ _ _ _



_ _ _ _ _



_ _ ‘ _ _ _



_ _ _ _ _



_ _ _ _ _



_ _ _ _ _ _

**So‘zlar:** kapalak · qurt · soat · globus · olma · tufli · do‘ppi · sharf · qozon · koptok

**MASLAHAT** So‘zdagi harflar sonini chiziqchalar soni bilan sanab tekshiring!

17-MAVZU

# Iltimos, marhamat, rahmat!

Xushmuomala so‘zlarni o‘rganing va ularni kundalik muloqotda qo‘llang.



**Bugun biz biror narsani odob bilan so‘rashni va minnatdorchilik bildirishni o‘rganamiz:**

— Menga qalam bering, **iltimos**.
— **Marhamat**, oling!
— Katta **rahmat**! — **Arzimaydi!**

### Topshiriq

Do‘stingizdan bitta o‘quv qurolini (kitob, qalam, daftar) odob bilan so‘rang.

### Namuna bo‘yicha ayting

**«Menga _____ bering, iltimos!»**

**HIKMAT** **Yaxshi so‘z — jon ozig‘i. Do‘stlaringizga har kuni «iltimos» va «rahmat» deng!**

MASHQ

# Men farqlay olaman

Rasmlarni kuzating: yaxshi ish ostidagi doiraga (✓), yomon ish ostiga (×) belgisini qo‘ying.

✓ — Yaxshi ish uchun belgi  × — Yomon ish uchun belgi


○


○


○


○


○


○


○


○


○

MUHOKAMA

Har bir rasmda bolalar nima qilyapti? Nima uchun bu ish yaxshi yoki yomon?

18-MAVZU

# Ular nima qilyapti?

Rasmlarga qarang, kim nima qilayotganini ayting va chiziq ustiga yozing.



Bola suzmoqda.















**Harakat so‘zlari:** suzmoqda · gul sug‘ormoqda · uxlamoqda · suv ichmoqda · kitob o‘qimoqda · yozmoqda · yugurmoqda · gaplashmoqda

**SAVOL-JAVOB** Hozir siz nima qilyapsiz? — «Men kitob o‘qiyapman va yozuv yozyapman.»

19-MAVZU

# Qayerda? (tagida, ustida, ichida, yonida)

Rasmlarga qarab narsa va hayvonlar qayerda turganini ayting.

## tagida

Chumoli barg **tagida** turibdi.



## ustida

Asalari gul **ustida** uchib yuribdi.



## ichida

Mushukcha quti **ichida** o‘tiribdi.



## yonida

Kuchukcha uychasi **yonida** o‘tiribdi.



**Amaliy topshiriq:** 1. Qalamni kitob **ustiga** qo‘ying. 2. O‘yinchoqni sumka **ichiga** qo‘ying.
3. Keyin nima qilganingizni to‘liq gap bilan ayting!

O‘YIN **Stol ustida nima bor? Parta tagida va sumka ichida nima borligini ayting!**

NUTQ O‘YINI

# Keling, suhbatlashamiz!

Juftlikda gaplashing: har bir savol bo‘yicha do‘stingiz bilan suhbat quring.

**1-SAVOL**
Sevimli kitobing qaysi?

**2-SAVOL**
Sevimli filming haqida aytib ber.

**3-SAVOL**
Eng yaxshi ko‘rgan multfilming qaysi?

**4-SAVOL**
Eng yaxshi kun qaysi kun deb o‘ylaysan?



**SO‘ZLASHISH**
MULOQOT O‘YINI

**5-SAVOL**
Qaysi taomni yaxshi ko‘rasan?

**6-SAVOL**
Seningcha, til o‘rganish osonmi yoki matematika?

**7-SAVOL**
Qaysi hayvonni yaxshi ko‘rasan?

**8-SAVOL**
Gul yoki daraxt ekkanmisan?

**9-SAVOL**
Nechta do‘sting bor? Ularning ismi nima?

**10-SAVOL**
Qaysi rangni yaxshi ko‘rasan?

**11-SAVOL**
Dam olish kuni nima qilasan?

QOIDALAR

Navbat bilan katakchalardan birini tanlang va savolga to‘liq gap bilan javob bering!

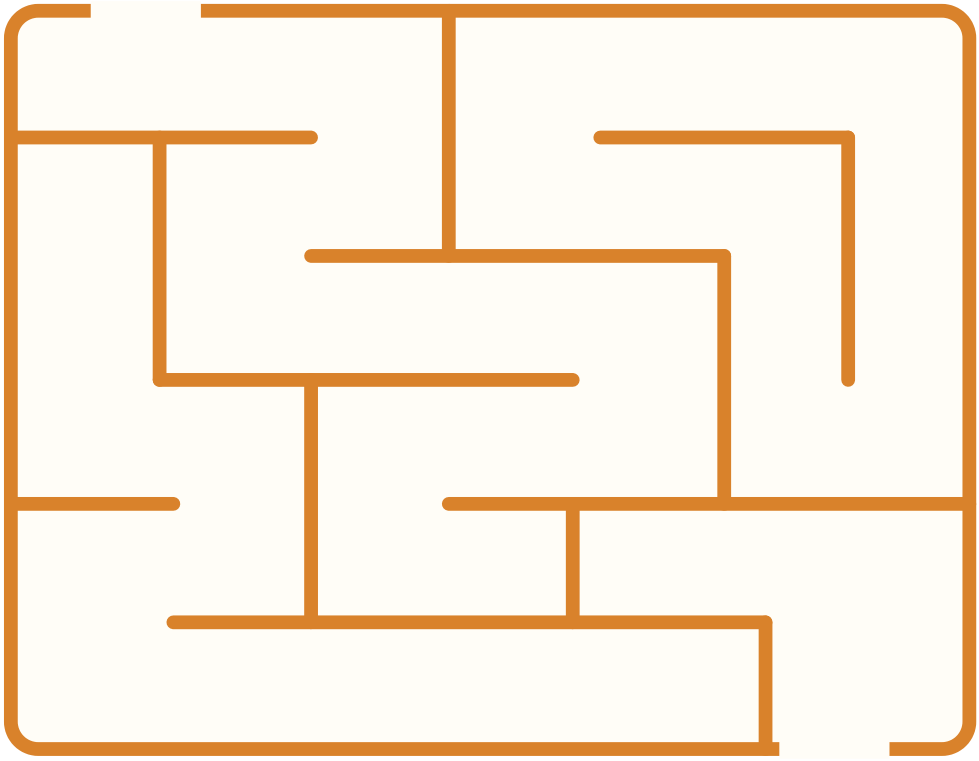
LABIRINT

# Do‘stlarni topishga yordam bering

Qalam bilan labirint ichidan to‘g‘ri yo‘lni chizib, bolani bog‘dagi do‘stlari oldiga olib boring.



BOSHLASH ↓



↓ MARRA: DO‘STLAR OLDIGA!



NUTQ TOPSHIRIG‘I

Yo‘lni topgach, bolalar bog‘da nima qilayotganini gapirib bering!

NAZORAT

# Men nimalarni o‘rgandim?

Har bir gapni o‘qing va o‘zingizga mos yuzchalardan birini belgilang.

1. O‘zbek alifbosidagi harflarni bilaman va o‘qiy olaman. 😊 🙂 🤔

2. O‘zimni va oila a’zolarimni tanishtira olaman. 😊 🙂 🤔

3. O‘zbek tilida to‘g‘ri salomlasha va xayrlasha olaman. 😊 🙂 🤔

4. Ranglarni hamda katta-kichik sifatlarni ayta olaman. 😊 🙂 🤔

5. 1 dan 10 gacha (va o‘nlik sonlarni) sanay olaman. 😊 🙂 🤔

6. Uy va yovvoyi hayvonlarning nomini bilaman. 😊 🙂 🤔

7. Mevalar va sabzavotlarning nomini farqlay olaman. 😊 🙂 🤔

8. «Iltimos», «marhamat» va «rahmat» so‘zlarini o‘rinli ishlataman. 😊 🙂 🤔

9. Narsa va buyumlar qayerda (ustida, tagida, ichida, yonida) ekanini ayta olaman. 😊 🙂 🤔

😊 Yaxshi bilaman 🙂 Biroz bilaman 🤔 Yana o‘rganaman

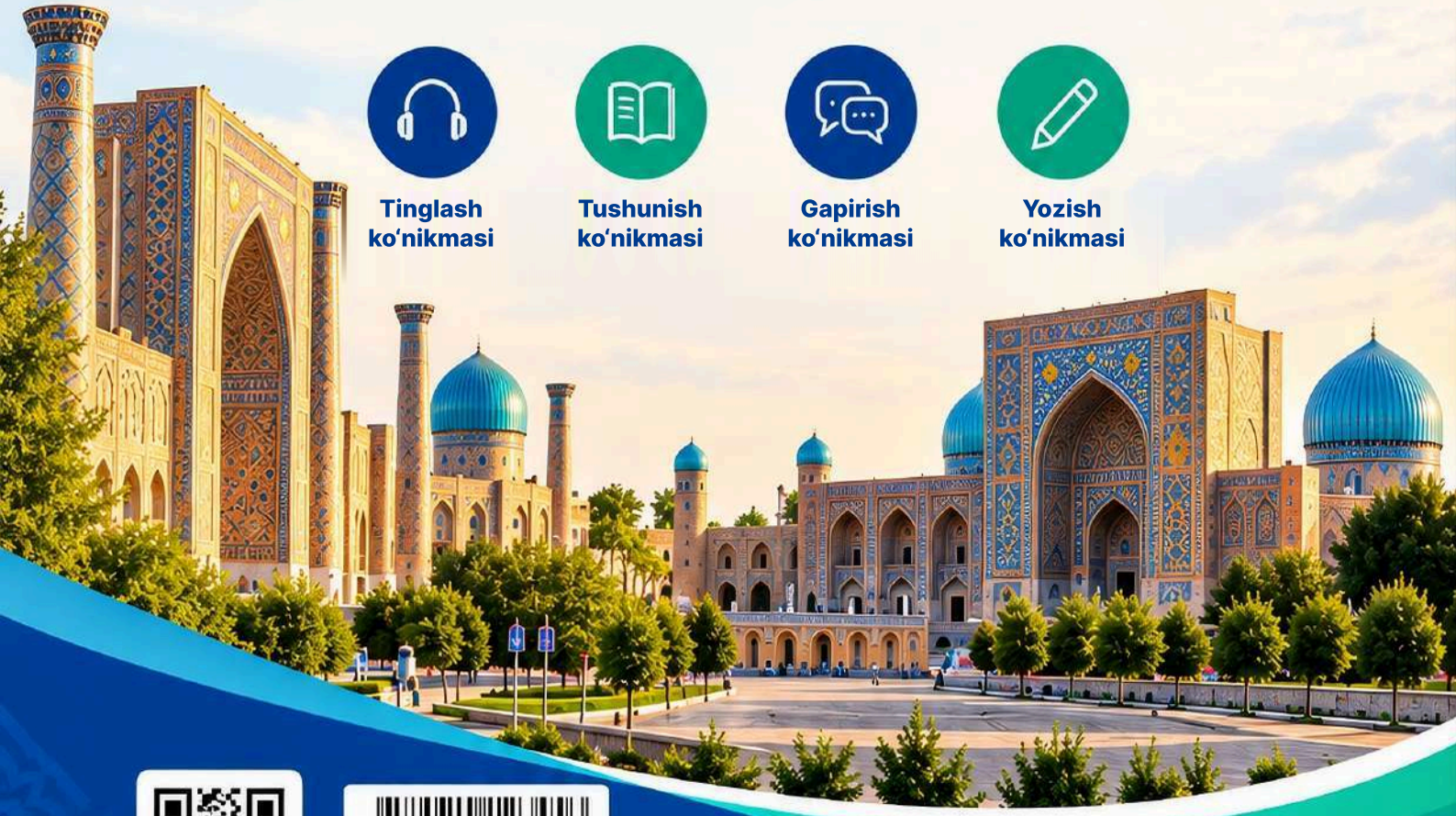
BARAKALLA! Barcha mavzularni muvaffaqiyatli bajardingiz! Endi sertifikat olishga tayyorsiz!

XODJAYEVA G.

# ILK QADAM A1

## O‘zbek tilini o‘rganish bo‘yicha o‘quv-metodik qo‘llanma

Ushbu o‘quv-metodik qo‘llanma o‘zbek tilini A1 darajasida endi o‘rganayotgan maktabgacha va kichik maktab yoshidagi bolalar uchun tayyorlangan. Qo‘llanma zamonaviy yondashuv asosida tuzilgan bo‘lib, o‘yin, rasm va harakatga yo‘naltirilgan topshiriqlar, kundalik muloqot vaziyatlari, qiziqarli boshqotirmalar va amaliy yozuv mashqlarini o‘z ichiga oladi.
Ushbu nashr o‘zbek tilida dastlabki muloqot ko‘nikmalarini rivojlantirishga, tinglash, tushunish, gapirish, o‘qish va yozish ko‘nikmalarini bosqichma-bosqich mustahkamlashga xizmat qiladi.




9 789910 123456

Ta’limni rivojlantirish
respublika ilmiy-metodik
markazi

# ILK QADAM A1

## Ko‘rgazmali-didaktik materiallar to‘plami



Toshkent – 2026

MUNDARIJA

# «ILK QADAM (A1)» ko‘rgazmali-didaktik to‘plami mundarijasi

To‘plam tarkibidagi 10 ta devoriy plakat, 36 ta qirqma kartochka hamda didaktik o‘yinlar ro‘yxati

JAMI 20 VARAQ • 60+ ELEMENT

ILK QADAM • A1

## 📌 1-BO‘LIM. DEVORIY O‘QUV PLAKATLAR (1–10-PLAKATLAR)




**1-plakat: O‘zbek alifbosi** — 1-bet
1-mavzu • 29 ta harf, harf birikmalari va rasmli so‘zlar



**2-plakat: Salomlashish, tanishuv va nutq odobi** — 2-bet
2–3-mavzular • Assalomu alaykum, rahmat, marhamat



**3-plakat: Mening oilam** — 3-bet
4-mavzu • Bobo, buvi, ota, ona, aka, opa, uka, singil



**4-plakat: Tana a’zolari (Ko‘rsating va ayting)** — 4-bet
5-mavzu • Bosh, soch, ko‘z, quloq, burun, og‘iz, qo‘l, oyoq



**5-plakat: Ranglar va qarama-qarshi sifatlar** — 5-bet
6 va 17-mavzular • 10 xil rang hamda antonim sifatlar



**6-plakat: Sonlar olami (1–10 va 10–100)** — 6-bet
7-mavzu • Birlik hamda o‘nlik sonlarni to‘g‘ri sanash



**7-plakat: Vaqt, hafta kunlari va yil fasllari** — 7-bet
8–9-mavzular • Soat millari, 7 kun va 4 fasl



**8-plakat: Tabiat hodisalari va hayvonlar olami** — 8-bet
10–11-mavzular • Tabiat, uy va yovvoyi hayvonlar



**9-plakat: Mevalar, sabzavotlar va kiyimlar** — 9-bet
12–13-mavzular • Bog‘ va poliz ne’matlari, kiyimlar



**10-plakat: Transport, o‘quv qurollari va «Qayerda?»** — 10-bet
15, 16, 18, 19-mavzular • «-da» qo‘shimchasi va ko‘makchilar


## ✂ 2-BO‘LIM. QIRQMA LUG‘AT KARTOCHKALAR (36 TA)




1–6-kartochkalar: Mevalar — 11-bet



7–12-kartochkalar: Sabzavotlar — 12-bet



13–18-kartochkalar: Hayvonlar va tabiat — 13-bet



19–24-kartochkalar: Kiyimlar — 14-bet



25–30-kartochkalar: Transport va maktab — 15-bet



31–36-kartochkalar: Harakat fe’llari — 16-bet


## 🎲 3-BO‘LIM. MAKET, STOL O‘YINLARI VA MEDALLAR


🕒 Qirqma o‘quv soati maketi va 6 ta topshiriq — 17-bet

🧺 «Bog‘da va polizda — savatga ajrat!» o‘yini — 18-bet

🧩 «Bu kim? Bu nima? Qayerda?» rasmli lotosi — 19-bet

🏅 «Barakalla!» rag‘batlantirish nishonlari (12 ta) — 20-bet


## 📋 NASHR PASPORTI


UO‘K: 372.881.512.146

KBK: 81.2O‘zb-921

**Tuzuvchi:** Xodjayeva G.

**Taqrizchilar:**

- **Abdiraimov Shohruh** – pedagogika fanlari bo‘yicha falsafa doktori, dotsent;
- **Raxmonova Maxbuba** – filologiya fanlari doktori (DSc).

**Me’yoriy asos:** O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining 2025-yil 20-oktabrdagi **PQ-308-son qarori** 2-ilovasi 2-bandi ijrosi doirasida «Ilk qadam» (A1) qo‘llanmasi uchun tayyorlandi.


**Foydalanish tartibi:**

- Plakatlar (1–10-betlar) – A4 yoki A3 formatda chop etilib, sinfxona devoriga ilinadi;
- Kartochka va o‘yinlar (11–20-betlar) – qalin qog‘ozda chop etilib, punktir chiziqlar bo‘ylab qirqib olinadi.


© Ta’limni rivojlantirish respublika ilmiy-metodik markazi, 2026


KO‘RSATMA **Mundarijadagi sahifa raqamlari (1–20-betlar) asosiy ko‘rgazmali materiallar to‘plamining tartibiga mos keladi.**

1-PLAKAT

# O‘zbek alifbosi (Rasmli harflar jadvali)

Harflarni ovoz chiqarib o‘qing: qizil kartochkalarda 6 ta unli harf, ko‘k kartochkalarda 23 ta undosh harf va tutuq belgisi (’).

1-MAVZU · ALIFBO

ILK QADAM · A1

UNLI
**A a**
anor


UNDOSH
**B b**
bola


UNDOSH
**D d**
do‘ppi


UNLI
**E e**
echki


UNDOSH
**F f**
fil


UNDOSH
**G g**
gul


UNDOSH
**H h**
hassa


UNLI
**I i**
it


UNDOSH
**J j**
jo‘ja


UNDOSH
**K k**
kapalak


UNDOSH
**L l**
lola


UNDOSH
**M m**
mushuk


UNDOSH
**N n**
nok


UNLI
**O o**
olma


UNDOSH
**P p**
poyezd


UNDOSH
**Q q**
quyon


UNDOSH
**R r**
roketa


UNDOSH
**S s**
sabzi


UNDOSH
**T t**
tulki


UNLI
**U u**
uzum


UNDOSH
**V v**
velosiped


UNDOSH
**X x**
xazon


UNDOSH
**Y y**
yomg‘ir


UNDOSH
**Z z**
zebra


UNLI
**O‘ o‘**
o‘rdak


UNDOSH
**G‘ g‘**
g‘oz


UNDOSH
**Sh sh**
shar


UNDOSH
**Ch ch**
chumoli


UNDOSH
**Ng ng**
bodring


UNDOSH
**’**
tutuq

ESLAB QOLING — O‘zbek alifbosida 29 ta harf (A, E, I, O, U, O‘ — 6 ta unli; 23 ta undosh) va tutuq belgisi (’) bor.

2-PLAKAT

# Salomlashish, tanishuv va nutq odobi

O‘zbek tilida salomlashish, o‘zini tanishtirish hamda «iltimos», «marhamat», «rahmat» so‘zlarini qo‘llash.

2, 3, 17-MAVZULAR

ILK QADAM · A1

## 1. SALOMLASHISH VA XAYRLASHISH



**— Assalomu alaykum!**
— Va alaykum assalom!

**— Xayrli tong! Qalaysiz?**
— Rahmat, yaxshiman!

**— Xayr! Ko‘rishguncha!**
— Sog‘ bo‘ling!

## 2. KELING, TANISHAMIZ!

**Ism va yoshni aytish:**
«Mening ismim **Aziza**. Men **7 yoshdaman**. Sizning ismingiz nima?»

**Yashash joyini aytish:**
«Men **O‘zbekistonda** (Toshkent shahrida) yashayman.»

### KISHILIK OLMOSHLARI

| | |
|---|---|
| **MEN** — o‘quvchiman | **BIZ** — do‘stmiz |
| **SEN** — zukkosan | **SIZ** — ustozsiz |
| **U** — bolakay | **ULAR** — bolalar |

## 3. XUSHMUOMALA SO‘ZLAR



**— Menga qalam bering, iltimos!**
— Marhamat, oling!

**— Katta rahmat!**
— Arzimaydi!

**— Kechirasiz, mumkinmi?**
— Marhamat, kiring!

HIKMAT **Yaxshi so‘z — jon ozig‘i. Kattayu kichikka har kuni tabassum bilan «Assalomu alaykum!» deng.**

3-PLAKAT

# Mening oilam (Oila a’zolarini tanishtirish)

Oila a’zolarining nomini o‘zbek tilida to‘g‘ri aytish va o‘z oilasi haqida gapirib berish.

4-MAVZU · MENING OILAM

ILK QADAM · A1

## BIZNING AHIL VA MEHRIBON OILAMIZ



**Oilangizni tanishtiring:**
«Bu mening oilam. Bu — bobom va buvim. Bu — otam va onam. Bu — akam va singlim. Men oilamni juda yaxshi ko‘raman!»

1 **BOBO**
Otam yoki onamning otasi

2 **BUVI**
Otam yoki onamning onasi

3 **OTA (DADA)**
Oilamiz ustuni va suyanchi

4 **ONA (OYI)**
Eng mehribon insonimiz

5 **AKA**
Mendan katta o‘g‘il bola

6 **OPA**
Mendan katta qiz bola

7 **UKA**
Mendan kichik o‘g‘il bola

8 **SINGIL**
Mendan kichik qiz bola

💬 **Savol-javob mashqi:** 1. Oilangizda necha kishi bor? 2. Otangiz va onangizning ismi nima? 3. Akangiz yoki opangiz bormi?

MULOQOT QOLIPI **«Mening otamning ismi ... . Mening onamning ismi ... . Oilamizda ... kishi bor.»**

4-PLAKAT

# Tana a’zolari (Ko‘rsating, ayting va bajaring)

Har bir ko‘rsatkich chizig‘i bo‘ylab tana a’zolarining nomini o‘qing va o‘zingizda ko‘rsating.

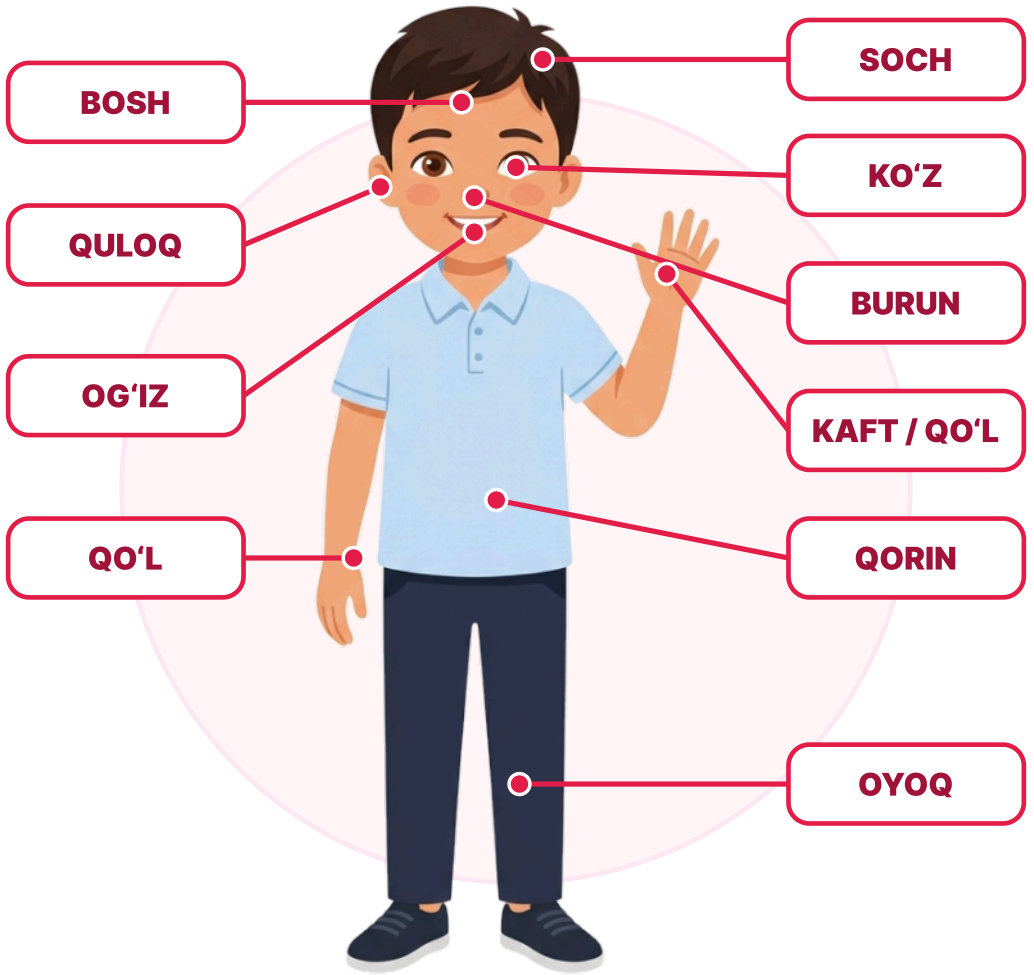
5-MAVZU · TANA A’ZOLARI

ILK QADAM · A1

## 1. TINGLANG VA BAJARING!

- 👋 **«Qo‘lingizni ko‘taring!»**
- 👀 **«Ko‘zingizni ko‘rsating!»**
- 👂 **«Qulog‘ingizni ushlang!»**
- 👃 **«Burningizni ko‘rsating!»**
- 🦵 **«Oyog‘ingizni qimirlating!»**

O‘qituvchi aytgan tana a’zosini xatosiz va tez ko‘rsating!




## 2. JUFT TANA A’ZOLARI (2 TA)

- 👁️ **Ikkita ko‘z** — ko‘rish uchun;
- 👂 **Ikkita quloq** — eshitish uchun;
- 👐 **Ikkita qo‘l** — ishlash va yozish uchun;
- 🦵 **Ikkita oyoq** — yurish va yugurish uchun.

**«Mening ikkita ko‘zim, ikkita quloq‘im, ikkita qo‘lim va ikkita oyog‘im bor!»**

## BIRLIKDAGI A’ZOLAR (1 TA):

- Mening **bitta boshim** bor.
- Mening **bitta burnim** bor.
- Mening **bitta og‘zim** bor.
- Mening **bitta qornim** bor.

## TOZALIK VA GIGIYENA:

- Ertalab yuz-qo‘limni yuvaman;
- Tishimni cho‘tka bilan tozalayman;
- Sochimni taroqda tarayman!

**O‘YIN QOIDASI** Tarbiyachi tezlik bilan tana a’zolarini aytadi («Burun! Quloq! Bosh! Qo‘l!»), bolalar xatosiz ko‘rsatadilar.

5-PLAKAT

# Ranglar palitrasi va qarama-qarshi sifatlar

Buyumlarning rangini, hajmini va xususiyatini qarama-qarshi sifatlar yordamida taqqoslang.

6-MAVZU · RANGLAR VA SIFATLAR

ILK QADAM · A1

## 1. RANGLAR OLAMI (10 TA ASOSIY RANG)



**SARIQ**
Quyosh sariq



**KO‘K**
Bo‘tako‘z ko‘k



**YASHIL**
Barg yashil



**QIZIL**
Kapalak qizil



**QORA**
Qarg‘a qora



**OQ**
Romashka oq

● KULRANG ● HAVORANG ● ZANGORI ● JIGARRANG

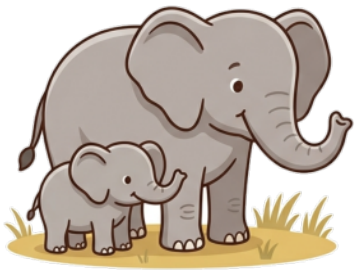
## 2. QARAMA-QARSHI SIFATLAR (TAQQOSLASH)



**KATTA ↔ KICHIK**
Katta ayiq va kichik ayiqcha



**UZUN ↔ KALTA**
Uzun bo‘yinli oqqush



**OG‘IR ↔ YENGIL**
Katta fil va kichik filcha



**BALAND ↔ PAST**
Katta va kichik qo‘ziqorin

NAMUNA GAP «Quyosh sariq va katta. Kapalak qizil va chiroyli. Fil katta va og‘ir, romashka oq va yengil.»

6-PLAKAT

# Sonlar olami (1 dan 10 gacha va 10–100)

Rasmlarni barmog‘ingiz bilan sanang hamda birlik va o‘nlik sonlarni to‘g‘ri o‘qing.

7-MAVZU · SONLAR

ILK QADAM · A1

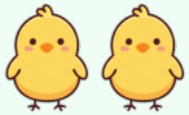
## 1 BIR

1 ta asalari



## 2 IKKI

2 ta jo‘ja



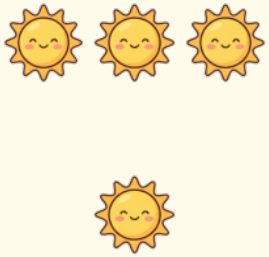
## 3 UCH

3 ta qushcha



## 4 TO‘RT

4 ta quyosh



## 5 BESH

5 ta gul



## 6 OLTI

6 ta mushuk



## 7 YETTI

7 ta romashka



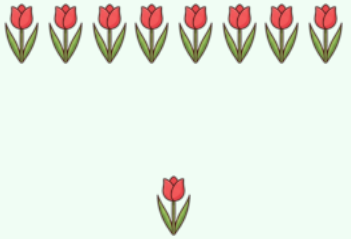
## 8 SAKKIZ

8 ta tuxum



## 9 TO‘QQIZ

9 ta lola



## 10 O‘N

10 ta quyon



### 🚂 O‘NLIK SONLAR VA YUZ POYEZDI (10 DAN 100 GACHA):

Qo‘shib aytish qoidasi: 20 (yigirma) + 5 (besh) = 25 (yigirma besh)

| 10 | 20 | 30 | 40 | 50 | 60 | 70 | 80 | 90 | 100 |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| O‘N | YIGIRMA | O‘TTIZ | QIRQ | ELLIK | OLTMISH | YETMISH | SAKSON | TO‘QSON | YUZ! |

GRAMMATIKA

Narsalar sonini aytganda songa «-ta» qo‘shimchasi qo‘shiladi: bitta kitob, beshta gul, o‘nta quyon.

7-PLAKAT

# Vaqt: Soat necha bo‘ldi? Hafta kunlari va fasllar

Soat millarini farqlash, hafta kunlarini ketma-ket aytish hamda yilning to‘rt fasli bilan tanishish.

8–9-MAVZULAR | ILK QADAM · A1

## 1. SOAT NECHA BO‘LDI?




🔴 **Kalta mil** — soatni ko‘rsatadi.
🔵 **Uzun mil** — daqiqani ko‘rsatadi.

- **09:00** — Soat to‘qqiz bo‘ldi.
- **07:30** — Soat yetti yarim.
- **02:10** — Ikkidan o‘n daqiqa o‘tdi.

## 2. HAFTA KUNLARI (7 KUN)

| | |
|---|---|
| 1. DUSHANBA | 1-kun |
| 2. SESHANBA | 2-kun |
| 3. CHORSHANBA | 3-kun |
| 4. PAYSHANBA | 4-kun |
| 5. JUMA | 5-kun |
| 6. SHANBA | 6-kun |
| 7. YAKSHANBA | Dam olish |

## 3. YIL FASLLARI (4 FASL)



**BAHOR**
Gullar ochiladi



**YOZ**
Kun isiydi, meva pishadi



**KUZ**
Barglar sarg‘ayadi



**QISH**
Oppoq qor yog‘adi

SAVOL-JAVOB — «Bugun haftaning qaysi kuni? — Bugun dushanba. Sizga qaysi fasl yoqadi? — Menga bahor fasli yoqadi.»

8-PLAKAT

# Tabiat hodisalari va hayvonlar olami

Tabiatdagi narsa-hodisalarni ko‘rsatish hamda uy va yovvoyi hayvonlarni farqlash.

10–11-MAVZULAR

ILK QADAM · A1

## 1. TABIAT QO‘YNIDA (O‘SIMLIK VA HODISALAR)





ari



qurt



quyosh



qush



tuxum



uya



baqa



yomg‘ir

## 2. HAYVONLAR OLAMI (UY VA YOVVOYI HAYVONLAR)



**🏠 UY HAYVONLARI:**

It (kuchuk), mushuk, quyon, sigir, qo‘y, ot, echki, tovuq, jo‘ja.

**🦁 YOVVOYI HAYVONLAR:**

Sher, fil, jirafa, zebra, ayiq, tulki, bo‘ri, begimot, pingvin.

EKOLOGIYA VA MEHR

Tabiatni asrang: gullarni va daraxtlarni parvarish qiling, hayvonlarga ozor bermang!

9-PLAKAT

# Mevalar, sabzavotlar va kiyimlar

Meva va sabzavotlarni bir-biridan ajratish hamda kiyimlarning nomi va rangini aytish.

12–13-MAVZULAR

ILK QADAM · A1

## 1. BOG‘ MEVALARI (6 TA)



olma



nok



uzum



anor



qovun



tarvuz

## 2. POLIZ SABZAVOTLARI (6 TA)



sabzi



kartoshka



pomidor



bodring



piyoz



karam

## 3. MAVSUMIY VA MILLIY KIYIMLAR (8 TA)



ko‘ylak



shim



kurtka



do‘ppi



paypoq



tufli



sharf



qo‘lqop

☀️ **Yozda:** ko‘ylak, shim, do‘ppi. | ❄️ **Qishda:** kurtka, sharf, qo‘lqop.

MILLIY G‘URUR

Do‘ppi — o‘zbek xalqining qadimiy va chiroyli milliy bosh kiyimi!

10-PLAKAT

# Transport, o‘quv qurollari va «Qayerda?»

Transport vositalarida harakatlanish («-da»), o‘quv qurollari va o‘rin-joy so‘zlarini qo‘llash.

15, 16, 18, 19-MAVZULAR

ILK QADAM · A1

## 1. TRANSPORT VOSITALARI («-DA»)



avtobus



mashina



poyezd



samolyot



velosiped



kema

## 2. BOG‘CHAMIZDA (O‘QUV QUROLLARI)



kitob



qalam



sumka



qaychi



yelim



rangli qalam

## 3. QAYERDA? (KO‘MAKCHILAR)

### TAGIDA



barg tagida

### USTIDA



gul ustida

### ICHIDA



quti ichida

### YONIDA



uycha yonida

🏃 **Harakatlar:** suzmoqda, o‘qimoqda, yozmoqda, yugurmoqda.

**QOIDA** Transport nomiga «-da» qo‘shiladi: Men avtobusda / mashinada / poyezdda boraman.

1-TO‘PLAM (1–6)

# Mevalar – Qirqma lug‘at kartochkalar

Punktir chiziqlar (✂) bo‘ylab qirqib oling hamda juftlikda va guruhda so‘z boyligini oshirish mashqlarida qo‘llang.

12-MAVZU · MEVALAR

ILK QADAM · A1

MEVA ✂ KARTOCHKA #1



**OLMA**

Bo‘g‘in: ol - ma

Bu — qizil va shirin olma.

MEVA ✂ KARTOCHKA #2



**NOK**

Bo‘g‘in: nok (1 bo‘g‘in)

Sariq nok daraxtda pishadi.

MEVA ✂ KARTOCHKA #3

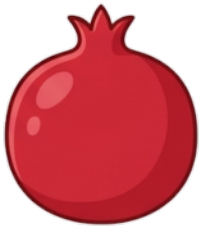


**UZUM**

Bo‘g‘in: u - zum

Men shirin uzumni yaxshi ko‘raman.

MEVA ✂ KARTOCHKA #4



**ANOR**

Bo‘g‘in: a - nor

Anor — qizil va foydali meva.

MEVA ✂ KARTOCHKA #5



**QOVUN**

Bo‘g‘in: qo - vun

Polizda shirin qovun pishdi.

MEVA ✂ KARTOCHKA #6



**TARVUZ**

Bo‘g‘in: tar - vuz

Tarvuz katta, usti yashil, ichi qizil.

METODIK USUL

O‘qituvchi kartochkani ko‘rsatib «Bu nima?» deb so‘raydi, o‘quvchilar so‘zni bo‘g‘inlab va gap ichida aytadilar.

2-TO‘PLAM (7–12)

# Sabzavotlar – Qirqma lug‘at kartochkalar

Punktir chiziqlar (✂) bo‘ylab qirqib oling hamda juftlikda va guruhda so‘z boyligini oshirish mashqlarida qo‘llang.

12-MAVZU · SABZAVOTLAR

ILK QADAM · A1

SABZAVOT ✂ KARTOCHKA #7



## SABZI

Bo‘g‘in: sab - zi

Quyon qarsildoq sabzini yaxshi ko‘radi.

SABZAVOT ✂ KARTOCHKA #8



## KARTOSHKA

Bo‘g‘in: kar - tosh - ka

Kartoshka yer ostida o‘sadi.

SABZAVOT ✂ KARTOCHKA #9



## POMIDOR

Bo‘g‘in: po - mi - dor

Bu — qizil va yumaloq pomidor.

SABZAVOT ✂ KARTOCHKA #10



## BODRING

Bo‘g‘in: bod - ring

Yashil bodring salat uchun kerak.

SABZAVOT ✂ KARTOCHKA #11



## PIYOZ

Bo‘g‘in: pi - yoz

Ovqatga piyoz va sabzi solinadi.

SABZAVOT ✂ KARTOCHKA #12



## KARAM

Bo‘g‘in: ka - ram

Karamning barglari yashil va qat-qat.

METODIK USUL

O‘qituvchi kartochkani ko‘rsatib «Bu nima?» deb so‘raydi, o‘quvchilar so‘zni bo‘g‘inlab va gap ichida aytadilar.

3-TO‘PLAM (13–18)

# Hayvonlar va tabiat – Qirqma kartochkalar

Punktir chiziqlar (✂) bo‘ylab qirqib oling hamda juftlikda va guruhda so‘z boyligini oshirish mashqlarida qo‘llang.

10–11-MAVZULAR

ILK QADAM · A1

HAYVON ✂ KARTOCHKA #13



**TULKI**

Bo‘g‘in: tul - ki

Tulki o‘rmonda yashaydi.

HAYVON ✂ KARTOCHKA #14



**QUYON**

Bo‘g‘in: qu - yon

Oq quyoncha tez sakraydi.

HAYVON ✂ KARTOCHKA #15



**MUSHUK**

Bo‘g‘in: mu - shuk

Mushukcha uy hayvoni hisoblanadi.

HAYVON ✂ KARTOCHKA #16

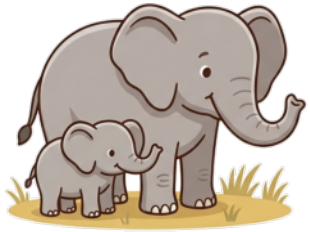


**AYIQ**

Bo‘g‘in: a - yiq

Katta qo‘ng‘ir ayiq asalni yaxshi ko‘radi.

HAYVON ✂ KARTOCHKA #17



**FIL**

Bo‘g‘in: fil (1 bo‘g‘in)

Fil — juda katta va kuchli hayvon.

TABIAT ✂ KARTOCHKA #18



**BAQA**

Bo‘g‘in: ba - qa

Yashil baqa suv bo‘yida yashaydi.

METODIK USUL

O‘qituvchi kartochkani ko‘rsatib «Bu nima?» deb so‘raydi, o‘quvchilar so‘zni bo‘g‘inlab va gap ichida aytadilar.

4-TO‘PLAM (19–24)

# Kiyimlar – Qirqma lug‘at kartochkalar

Punktir chiziqlar (✂) bo‘ylab qirqib oling hamda juftlikda va guruhda so‘z boyligini oshirish mashqlarida qo‘llang.

13-MAVZU · KIYIMLAR

ILK QADAM · A1

KIYIM ✂ KARTOCHKA #19



## KO‘YLAK

Bo‘g‘in: ko‘y - lak

Mening chiroyli qizil ko‘ylagim bor.

KIYIM ✂ KARTOCHKA #20



## SHIM

Bo‘g‘in: shim (1 bo‘g‘in)

O‘quvchi ko‘k shim kiydi.

KIYIM ✂ KARTOCHKA #21



## KURTKA

Bo‘g‘in: kurt - ka

Qishda issiq sariq kurtka kiyamiz.

KIYIM ✂ KARTOCHKA #22



## DO‘PPI

Bo‘g‘in: do‘p - pi

Do‘ppi — o‘zbek milliy bosh kiyimi.

KIYIM ✂ KARTOCHKA #23



## TUFLI

Bo‘g‘in: tuf - li

Mening tuflim toza va chiroyli.

KIYIM ✂ KARTOCHKA #24



## SHARF

Bo‘g‘in: sharf (1 bo‘g‘in)

Sovuq kunda bo‘yinga sharf o‘raymiz.

METODIK USUL

O‘qituvchi kartochkani ko‘rsatib «Bu nima?» deb so‘raydi, o‘quvchilar so‘zni bo‘g‘inlab va gap ichida aytadilar.

5-TO‘PLAM (25–30)

# Transport va maktab – Qirqma kartochkalar

Punktir chiziqlar (✂) bo‘ylab qirqib oling hamda juftlikda va guruhda so‘z boyligini oshirish mashqlarida qo‘llang.

15–16-MAVZULAR

ILK QADAM · A1

TRANSPORT ✂ KARTOCHKA #25



**AVTOBUS**

Bo‘g‘in: av - to - bus

Men maktabga sariq avtobusda boraman.

TRANSPORT ✂ KARTOCHKA #26



**MASHINA**

Bo‘g‘in: ma - shi - na

Ko‘chada ko‘k mashina ketyapti.

TRANSPORT ✂ KARTOCHKA #27



**POYEZD**

Bo‘g‘in: po - yezd

Poyezd temir yo‘lda tez yuradi.

TRANSPORT ✂ KARTOCHKA #28



**SAMOLYOT**

Bo‘g‘in: sa - mol - yot

Samolyot baland osmonda uchadi.

MAKTAB ✂ KARTOCHKA #29



**KITOB**

Bo‘g‘in: ki - tob

Kitob — bilim va aql manbayi.

MAKTAB ✂ KARTOCHKA #30



**SUMKA**

Bo‘g‘in: sum - ka

Kitob va qalamni sumka ichiga solamiz.

METODIK USUL

O‘qituvchi kartochkani ko‘rsatib «Bu nima?» deb so‘raydi, o‘quvchilar so‘zni bo‘g‘inlab va gap ichida aytadilar.

6-TO‘PLAM (31–36)

# Ular nima qilyapti? – Qirqma kartochkalar

Punktir chiziqlar (✂) bo‘ylab qirqib oling hamda juftlikda va guruhda so‘z boyligini oshirish mashqlarida qo‘llang.

18-MAVZU · FE’LLAR

ILK QADAM · A1

HARAKAT ✂ KARTOCHKA #31



## SUZMOQDA

Bo‘g‘in: suz - moq - da

Bola suvda suzmoqda.

HARAKAT ✂ KARTOCHKA #32



## SUG‘ORMOQDA

Bo‘g‘in: su - g‘or - moq - da

Qizcha bog‘da gul sug‘ormoqda.

HARAKAT ✂ KARTOCHKA #33



## UXLAMOQDA

Bo‘g‘in: ux - la - moq - da

Bola kechasi shirin uxlamoqda.

HARAKAT ✂ KARTOCHKA #34



## SUV ICHMOQDA

Bo‘g‘in: ich - moq - da

Bola stakandan toza suv ichmoqda.

HARAKAT ✂ KARTOCHKA #35



## O‘QIMOQDA

Bo‘g‘in: o‘ - qi - moq - da

Qizcha qiziqarli kitob o‘qimoqda.

HARAKAT ✂ KARTOCHKA #36



## YUGURMOQDA

Bo‘g‘in: yu - gur - moq - da

Bola maydonchada tez yugurmoqda.

METODIK USUL

O‘qituvchi kartochkani ko‘rsatib «Bu nima?» deb so‘raydi, o‘quvchilar so‘zni bo‘g‘inlab va gap ichida aytadilar.

AMALIY MAKET

# Qirqma o‘quv soati («Soat necha bo‘ldi?»)

Siferblat va soat millarini qirqib, markaziy nuqtadan aylana oladigan qilib mahkamlang.

8-MAVZU · SOAT MAKETI

ILK QADAM · A1

## ✂ 1-QISM: SOAT SIFERBLATINI QIRQIB OLING




## ✂ 2-QISM: SOAT MILLARINI QIRQIB MARKAZGA QADANG

SOAT MILI (KALTA)

DAQIQA MILI (UZUN)

## ✂ 3-QISM: TOPSHIRIQ KARTOCHKALARI (SOATDA KO‘RSATING)

| | |
|---|---|
| 07:30<br>Soat yetti yarim | 12:00<br>Soat o‘n ikki |
| 02:10<br>Ikkidan o‘n daqiqa o‘tdi | 05:05<br>Beshdan besh daqiqa o‘tdi |
| 03:50<br>To‘rtga o‘n daqiqa qoldi | 09:15<br>To‘qqizdan o‘n besh o‘tdi |

AMALIY MASHQ Bir o‘quvchi vaqt kartochkasini o‘qiydi, ikkinchi o‘quvchi soat millarini aylantirib o‘sha vaqtni ko‘rsatadi.

DIDAKTIK O‘YIN 1

# «Bog‘da va polizda – savatga ajrat!» saralash o‘yini

O‘ng tomondagi 12 ta kartochkani qirqib oling hamda meva va sabzavotlarni o‘z savatiga ajrating.

12-MAVZU · SARALASH O‘YINI

ILK QADAM · A1

## 🍎 1-SAVAT: MEVALAR

**Mevalarni shu savatga joylashtiring!**

Bog‘da pishadigan shirin mevalar: **olma, nok, uzum, anor, qovun, tarvuz.**

«Olma — meva, u bog‘da pishadi.»

## 🥕 2-SAVAT: SABZAVOTLAR

**Sabzavotlarni shu savatga joylashtiring!**

Polizda o‘sadigan foydali sabzavotlar: **sabzi, kartoshka, pomidor, bodring, piyoz, karam.**

«Sabzi — sabzavot, u polizda o‘sadi.»

## ✂ QIRQMA KARTOCHKALAR (12 TA)



✂ olma



✂ sabzi



✂ nok



✂ kartoshka



✂ uzum



✂ pomidor



✂ anor



✂ bodring



✂ qovun



✂ piyoz



✂ tarvuz



✂ karam

NUTQ TOPSHIRIG‘I Bola har bir kartochkani savatga qo‘yayotganda uning nomini, rangini va qayerda o‘sishini aytadi.

DIDAKTIK O‘YIN 2

# «Bu kim? Bu nima? Qayerda?» rasmli loto o‘yini

Kartochkalarni qirqib oling: bir o‘quvchi savolni o‘qiydi, ikkinchisi mos rasmni topib to‘liq gap bilan javob beradi.

14 VA 19-MAVZULAR

ILK QADAM · A1

✂ 1-JUFTLIK SAVOL-JAVOB

## 👉 Bu kim?



Bu — o‘quvchi (bola).

✂ 2-JUFTLIK SAVOL-JAVOB

## 👉 U nima? (uzoqda)



U — rangli sharlar.

✂ 3-JUFTLIK SAVOL-JAVOB

## 👉 Bu nima? (yaqinda)



Bu — qizil qozon.

✂ 4-JUFTLIK SAVOL-JAVOB

## 👉 Bu nima? (o‘yinchoq)



Bu — rangli pirildoq.

✂ 5-JUFTLIK SAVOL-JAVOB

## 📍 Chumoli qayerda?



Chumoli barg tagida.

✂ 6-JUFTLIK SAVOL-JAVOB

## 📍 Asalari qayerda?



Asalari gul ustida.

✂ 7-JUFTLIK SAVOL-JAVOB

## 📍 Mushukcha qayerda?



Mushukcha quti ichida.

✂ 8-JUFTLIK SAVOL-JAVOB

## 📍 Kuchukcha qayerda?



Kuchukcha uycha yonida.

MULOQOT KO‘NIKMASI

Insonlarga nisbatan «Bu kim?», narsa va hayvonlarga nisbatan «Bu nima?», joyga nisbatan «Qayerda?» deb so‘raladi.

RAG‘BATLANTIRISH

# «Barakalla!» rag‘batlantirish nishonlari va medallar

Mashg‘ulotda faol qatnashgan bolalarni taqdirlash uchun 12 xil qirqma nishon-stikerlar to‘plami.

MOTIVATSIYA VOSITASI

ILK QADAM · A1




✂ QIRQMA NISHON

**BARAKALLA!**

Faol ishtiroki uchun




✂ QIRQMA NISHON

**TIL BILIMDONI**

O‘zbek tili · A1




✂ QIRQMA NISHON

**A’LOCHI BOLAJON**

Barcha mashqlar a’lo!




✂ QIRQMA NISHON

**SO‘Z USTASI**

Yangi so‘zlarni yod oldi




✂ QIRQMA NISHON

**ENG ZUKKO**

Topqir va chaqqon!




✂ QIRQMA NISHON

**XUSHMUOMALA**

Odobli va namunali




✂ QIRQMA NISHON

**BARAKALLA!**

Chiroyli yozuvi uchun




✂ QIRQMA NISHON

**FAOL SUHBATDOSH**

Erkin muloqoti uchun




✂ QIRQMA NISHON

**KITOBSEVAR**

Harflarni to‘liq o‘rgandi




✂ QIRQMA NISHON

**TABIAT DO‘STI**

Ekologik bilimi uchun




✂ QIRQMA NISHON

**SANASH CHEMPIONI**

1 dan 100 gacha sanaydi




✂ QIRQMA NISHON

**ILK QADAM YULDUZI**

A1 bosqich g‘olibi!

TAVSIYA Bolani har bir to‘g‘ri aytgan so‘zi va gapi uchun rag‘batlantiring hamda nishon bilan taqdirlang!

Ta’limni rivojlantirish respublika ilmiy-metodik markazi

# ILK QADAM (A1) • KO‘RGAZMALI-DIDAKTIK MATERIALLAR

Tarbiyachilar, boshlang‘ich sinf o‘qituvchilari va ota-onalar uchun metodik qo‘llanma-albom

## 1. KO‘RGAZMALI XOTIRA



### 10 ta devoriy o‘quv plakat

Har bir plakat mavzuga oid asosiy so‘zlarni yorqin tasvirlar, aniq ko‘rsatkichlar va tayyor muloqot qoliplari orqali eslab qolishga yordam beradi.

Sinfxona devoriga ilish uchun

## 2. FAOL LUG‘AT VA TALAFUZ



### 36 ta qirqma kartochka

Kartochkalarda so‘zlarning bo‘g‘inlarga bo‘linishi hamda ishtirokidagi namuna gaplar berilgan bo‘lib, to‘g‘ri talaffuz va o‘qishni osonlashtiradi.

Juftlik va guruhda ishlash uchun

## 3. O‘YIN ORQALI MULOQOT



### Soat maketi va stol o‘yinlari

Aylanadigan soat millari, «Savatga ajrat!» va rasmli loto o‘yinlari bolaning qo‘l motorikasi, mantiqiy tafakkuri va savol-javob ko‘nikmasini o‘stiradi.

Amaliy mashg‘ulotlar uchun

## 4. DOIMIY MOTIVATSIYA



### 12 xil «Barakalla!» medallari

Har bir to‘g‘ri aytilgan so‘z va faol ishtirok uchun bolalarni «Til bilimdoni», «So‘z ustasi», «Eng zukko» kabi nishonlar bilan taqdirlash imkonini beradi.

Rag‘batlantirish uchun

## 🎯 A1 BOSQICH YAKUNIDA BOLA EGALLAYDIGAN KO‘NIKMALAR:

DAVLAT TILI STANDARTI

- ✓ **Tinglab tushunish:** Sodda murojaatlar, tana a’zolari, buyumlar va o‘qituvchi ko‘rsatmalarini tushunadi.
- ✓ **Gapirish va muloqot:** O‘zini va oilasini tanishtiradi, «Bu kim?», «Bu nima?», «Qayerda?» savollariga javob beradi.
- ✓ **So‘z boyligi:** 19 ta mavzu doirasidagi 150 dan ortiq faol so‘z va fe’llarni kundalik nutqda qo‘llaydi.
- ✓ **O‘qish va yozishga tayyorgarlik:** O‘zbek alifbosi harflarini taniydi va so‘zlarni bo‘g‘inlab o‘qiydi.

ILK QADAM • A1

TOSHKENT — 2026

9 789910 123456

© Ta’limni rivojlantirish respublika ilmiy-metodik markazi, 2026